

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XVII. An Papa sit ille Iudex?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AT, Aliud non sunt Traditiones illi consentaneæ. Et ibi *πρόφα* significat *Contra*, sic Patres, uti Rom. ult. *præter doctrinam*. Sic Erasmus.

10. Deut. 17. dicuntur IVXTA LEGEM docentes audiendi; non *extra*, vel *præter* eam: Et ibidem solum de politicis agitur.

AT, & Iuristæ *juxta Legem* decidunt, quando casum in Lege non expressum definiunt. *Juxta* enim denotat *Consentaneum* quid Legi, non *Dissentaneum*. Et ibi est mentio de omnibus causis: nam generaliter dicitur, *Inter causam & non causam*.

Quid quod Traditio sit Lex in cordibus scripta? Quod Deut. 4. 5. 12. dicta, non sunt ad scripta solum præcepta restringenda? quia Deus ait, *Nil addes ad ea que Dixi, non qua Scripsi*. Non dicitur, *Hoc tantum fac quod scribo; sed quod præcipio tibi*. *Omnis* itaque scripta doctrina est utilis, 2. Tim. 3. *ut perfectus sis homo*: Sed non sola est Sufficiens. Non igitur sola Scriptura omnium esse controuersiarum Iudex sufficiens potest.

Q V Æ S T I O XVII.

*Iudex Summus & in terris ultimus
controuersiarum per Ecclesiam
an Papa?*

LUTHERANI & CALVINIANI quæ effutiant, quæstio præcedens aperuit: & patet in *Lutherocalis* p. 1. q. 4.

SVASORIAS eorum Instantias nostris probationibus hic subiiciam. Alias repete *ex part. 1. q. 4.*

AVTOR. Scripturam per se solam esse omnium Contr. Iudicem Non posse sic DOCEO. I. In omni Rep. benè ordinata Iudex est necessarius præter

Legem Scriptam: Sed Ecclesia est non minus benè ordinata, quam vlla sit Politia. Ergo. Iudex verò est ideo necessarius, qui litem cognoscat; Legem explicans declaret sententiã latã; contemtores sententiæ compellat. At hæc Scriptura per se non potest; quia non audit per se.

1. DICUNT. Audit Deus per Ministros; compellit per pium Magistratum. Ministerium est custos tabulæ, informans interpretando; non dominans conscientis prætorie pronunciando: Nec habens absolutam, sed restrictam ad Verbum Scriptum, potestatem interpretandi: Et quam diu sequitur illud, tam diu est infallibilis interpretatio.

AVTOR. Ecce; Ergo Scriptura per se non esse potest Iudex; sed opus habet Ministerio interpretis. At huic non in omni controuersia Scripturam aliam Scriptura suppeditat; imò de aliquibus controuersis nulla vsquam est Scriptura: ut infra patebit. Quin & inter ipsos interpretes quandoque cooritur controuersia: quis definiet? Non Deus; quia inuisibilis: Non Scriptura; quia vel dubia est interpretibus, vel nulla suppetit: Non Ministri; quia dissentiant in sensu. Ergo alio opus Iudice infallibili, visibili, audibili. Vbi autem Iudex est fallibilis, ibi potest populus errare, errante Iudice. Imò debet errare: quia in re dubia tenetur populus, deposito dubio, sequi Magistratum: cætro qui foret is Iudex sui Magistratus, & supra hunc. quod absurdum.

2. DICUNT. Non tenetur populus sequi Magistratum: quia hic non respondebit pro eo.

AVTOR. At, *obedite præpositis vestris*, Heb. 13. & *subiacete eis: ipsi enim peruigilant*

lani pro nobis tanquam rationem reddituri. Neque populus peccat, sequens in dubio Magistratum; secus, si in re expressè mala. Quia de illis habet mandatum parendi, etiam discolis: Et de his præceptum plus obediendi DEO; quam hominibus.

II. PROBATIO. Nec solùm Scriptum Verbum, nec ipse Sp. Sanctus, vt in eo loquitur, esse potest Iudex supremus. Nam huius est ita euidenter pronunciare sententiam vt victo, victoriqu; constet. At hoc Biblia præstare nequeunt.

1. DICUNT: Pronunciant euidenter, licet contumax non agnoscat. Ideo cæptū iam iudicium consummabitur in altero sæculo, vbi & contumax agnoscat. Nam & Iudæi contra Christum ipsum contumaces erant.

AUTOR. AT I. Sic nulla posset hic finiri controuersia. 2. Iudæi sciebant se esse condemnatos ex parte Christi iudicis.

2. DICUNT: Christus apud Iudæos sumpsit officium partis, non iudicis.

AT, falsum hoc.

III. PROB. Iudex debet posse dirimere omnes lites religionis; at Scriptura sola non potest omnes. 1. Nequit definire, quod die pascha celebrandum: & de eo est articulus fidei, definitus à S. Victore, cum anathematizatione Quartodecimanorum, vt hæreticorum: esseque cæpit creditu necessarium ac obseruatu, quod antè fuit liberum ex sola Traditione.

1. DICUNT. Non licuit Victori liberam ceremoniam definire sub præcepto, ob Coloss. 2. *Nemo vos iudicet in parte diei festi.*

AT, ibi agitur de festis Hebræorum.

Quæro: An necessarium in Ecclesia seruare Traditionem de Pascha?

2. DICUNT: Esse; non fidel ratione, sed Dispositionis Ecclesiasticæ, quam conuellere nefas.

AT: Sic constat aliquod seruandum esse dogma, quod non est in Scriptura. 2. Euangelium Matthæi esse Matthæi est articulus fidei; vt, qui negaret, esset hæreticus. Sed huius dogmatis iudex non est Scriptura sola: Sicut nec illius: An sit Quintum Euangelium.

3. DICUNT: Istius Ecclesia fuit iudex, iam testis est; hoc non agnoscit.

AT, remota Ecclesiæ Autoritate doceri è sola scriptura nequit: ergo Ecclesia est iudex. Hinc omnes hæretici prouocarunt semper ad Scripturam; nullus autem ad eum prouocat iudicem, à quo scit euidenter sese condemnari: ergo Scriptura non sufficienter iudicat. Vt Pharisei prouocantes ad Moysen, à Christo eos condemnari opuserat.

IV. PROB. 2. Thess. 2. *Stete & tenete TRADITIONES;* quæ sunt præcepta ad fidem pertinentia: neque in Scriptura aperte, neque ex ea euidenter deducuntur, exclusa Ecclesiæ Autoritate. Si tunc licebat non obstantibus Scripturis, ad Traditionem remittere obligatos illi; ergo & nunc licet. Ibidem tempus Antichristi patefecit credendū, quod nusquam in Scriptura erat: Monet ne moueantur à Sensu Apostolico neque per Scripturam, neque per Traditionem: ecce diuersa duo.

4. DICUNT. Res de aduentu Antichristi est de fide; non circumstantia temporis. Hæc tamen est tunc ab Apostolo designata, iam verò expleta: sicut Res ab Dan obignatè

Y 3 præ

prædicta est, nunc verò resignata, facto ipso: ideo credi debet.

A T, iam expletam esse, iamque resignatam non est in Scriptura: ergo aliquod dogma credendum, quod non est in Scriptura, nec evidenter inde deduci potest: Ergo nec ea est vnica norma seu Iudex. Idem est de baptizandis Paruulis: credendum est, nec tamen evidenter ex Scripturis deduci potest: Imò contrarium, scilicet baptizandos solum qui possunt Doceri. Sique analogiæ Circumcisionis sit standum, tunc octavo die baptismus dandus esset masculis, foemellis nullus. Idem est de non rebaptizandis hæreticis. Nam Augustinus non potuit id probare contra S. Cyprianum, reposita Ecclesiæ autoritate. Hæc stante lites Ecclesiasticas omnes finivit Ecclesia, & damnauit hæreticos, ut sciretur esse damnatos: quod per solum Scripturam præstari nequiuit.

QVÆSTIO XVIII.

An Iudex omnium Absolutus sit Ecclesia?

LVTHERO-CALVINIANI iudicium omnine tribuunt soli Verbo Dei scripto. Calvinus *Instit. lib. 4. c. 8. §. 2.* Idque docere nituntur ex Lege, Prophetis, Apostolis, & Traditione. Volunt autem Ecclesiam adstrictam Scripturæ iudicare, & Deum ipsum per hanc.

A V T O R. At Ecclesia non ad Scripturam limitatus solum iudex est; sed absolutus. 1. Quia Ecclesiæ iudicio standum est absolutè: Cæteroquin nulla vnquam terminaretur controuersia: quod absurdum. Relinqueretur enim, post Iudicis sententiam, iudicium partibus.

D I C V N T. Harum lis manet tunc ad iudicium Extremum; nunc tamen ex parte Rei, & Scripturæ, finita est. Neque enim absurdum est, lites durare inter Christum & dæmonem ad vsque finem mundi.

A T, interim pars neutra cognoscit se esse iudicatam à Scriptura; perstatque lis indeterminata & indiremta; Nec auditur Ecclesia, dam de Scripturæ mente disceptatur: quod absurdum. Lis Christi & Satanæ est à Christo diiudicata; scitque Satan.

2. Ab Ecclesia, ut absoluto Iudice fertur sententia absoluta & clara, id est, vltima. Sic omnes hæreses ac hæretici iudicati sunt & damnati, ut post latam sententiam alia nec data sit, nec expectata Quia pronunciat Ecclesia ex officio & autoritate absolutè. Hinc sententiæ eius statim executioni mandata fuerunt, ut vltimæ, nulla disceptatione remanente. V. g. Patres iuxta Scripturam damnarunt Arium; non Scriptura; Huius enim sententiam Ariani non clarè intellexerunt: alioquin non defecissent à fide. Plura supra *part. 1. q. 4.* Mihi tamen hic subicienda videntur quædam

SVMMARIA DE IV-DICE DECISIO.

CVm IVD EX sit qui inter partes fert sententiam; **N O R M A** verò, secundum quam ea fertur: *Iudex* Controuersiarum, est Ecclesia: eius *Norma*, est Scriptura simul & Traditio: Secundum hæc fertur sententia bifariam: *Vel* per Pontificem, *Vel* per Concilia à Pontifice approbata: Et fertur *Infallibiliter*.

D O C E T U R I. **E X O F F I C I O** Iudicis: